

TEMA 11. VSTAJENJE, VNEBOHOD IN DRUGI PRIHOD JEZUSA KRISTUSA

1. KRISTUS JE BIL POKOPAN IN JE SESTOPIL V PREDPEKEL

Po trpljenju in smrti je bilo Kristusovo telo položeno v nov grob, nedaleč od kraja, kjer so ga križali. Njegova duša pa je sestopila v predpekel. Kristusov pokop dokazuje, da je resnično umrl. Bog je določil, naj Kristus gre skozi stanje smrti, to pomeni ločitev duše od telesa (prim. *Katekizem*, 624). V času, ko je bil Jezus v grobu, sta tako njegova duša kot njegovo telo, ki sta bila med seboj ločena zaradi smrti, ostala zedinjena z njegovo božjo osebo (prim. *Katekizem*, 626).

Ker je Jezusovo mrtvo telo še naprej bilo del božje osebe, ni bilo podvrženo trohnenju v grobu (prim. *Katekizem*, 627; *Apd* 13,37). Kristusova duša je sestopila v predpekel. »"Predpekel" — za razliko od "pekla" pogubljenja — je sestavljal stanje vseh tistih, pravičnih in hudobnih, ki so umrli pred Kristusom« (*Kompendij*, 125). Pravični so se nahajali v stanju sreče (pravimo, da so počivali v "Abrahamovem naročju"), četudi še niso dosegli gledanja Boga. Ko rečemo, da je Jezus sestopil v predpekel, mislimo na njegovo navzočnost v "Abrahamovem naročju", s katero je odprl nebeška vrata pravičnim, ki so živeli pred njim. »V svoji duši, zedinjeni z njegovo božjo osebo, je Jezus dosegel v predpeklju pravične, ki so pričakovali svojega Odrešenika, da bi končno prišli do gledanja Boga« (*Kompendij*, 125).

Kristus je s sestopom v predpekel dokazal svojo oblast nad hudičem in smrtjo ter osvobodil svete duše, ki so bile tam zadržane, da bi jih popeljal v večno slavo. Na ta način je odrešenje — ki je moralo doseči ljudi vseh časov — prišlo do tistih, ki so živeli pred Kristusom (prim. *Katekizem*, 634).

2. SPLOŠNI POMEN KRISTUSOVEGA POVELIČANJA

Kristusovo poveličanje sestoji v njegovem vstajenju in v njegovem povzdignjenju v nebesa, kjer sedi na Očetovi desnici. Splošni pomen Kristusovega poveličanja je v zvezi z njegovo smrtjo na križu. Tako kot je s Kristusovim trpljenjem in smrtjo Bog izničil greh in svet spravil

s seboj, tako je na podoben način s Kristusovim vstajenjem Bog odprl vrata življenja prihodnjega sveta ter ga ponudil ljudem.

Dobrine odrešenja ne izhajajo samo iz križa, ampak tudi iz Kristusovega vstajenja. Ti sadovi se naklanjajo ljudem po posredovanju Cerkve in po zakramentih. In sicer, po krstu prejmemo odpuščanje grehov (izvirnega greha in osebnih grehov) in smo po milosti odeti z novim življenjem Vstalega.

3. VSTAJENJE JEZUSA KRISTUSA

„Tretji dan“ (po njegovi smrti) je Jezus vstal v novo življenje. Njegova duša in telo, ki sta bila popolnoma spremenjena od slave njegove božje osebe, sta se ponovno zedinila. Duša je znova prevzela telo in slava duše je bila v celoti posredovana telesu. Zaradi tega »Kristusovo vstajenje ni bilo vrnitev v zemeljsko življenje. Njegovo vstalo telo je telo, ki je bilo križano in nosi znamenja njegovega trpljenja, a je odslej deležno božjega življenja z lastnostmi povelčanega telesa« (*Kompendij*, 129).

Gospodovo vstajenje je temelj naše vere, saj neizpodbitno izpričuje, da je Bog posredoval v človeški zgodovini, da bi odrešil človeka. Jamči tudi za resničnost tega, kar Cerkev oznanja o Bogu, o Kristusovi božanskosti in o odrešenju ljudi. Nasprotno pa, kot pravi sv. Pavel, »če Kristus ni bil obujen, je prazna vaša vera« (1 Kor, 15,17).

Apostoli se niso mogli zmotiti ali si izmisliti vstajenja. Prvič, če Kristusov grob ne bi bil prazen, ne bi mogli govoriti o Jezusovem vstajenju; razen tega, če se jim Gospod ne bi prikazal večkrat in vpričo številčnih skupin ljudi, moških in žensk, potem mnogi Kristusovi učenci vstajenja ne bi mogli sprejeti, kot se je na začetku zgodilo v primeru apostola Tomaža. Še težje pa bi oni sami dali svoje lastno življenje za nekaj lažnega. Kot pravi sv. Pavel: »Če pa Kristus ni bil obujen, (...) smo lažnive božje priče, ker smo proti Bogu pričali, češ da je obudil Kristusa, ki ga ni obudil« (1 Kor 15,14-15). In ko so judovske oblasti hotele utišati oznanjanje evangelija, je sv. Peter odgovoril: »Bogu se je treba pokoravati bolj kot ljudem! Bog naših očetov je obudil Jezusa, ki ste ga vi pribili na križ in usmrtili. In mi smo priče teh dogodkov« (Apd 5,29-30.32).

Poleg tega, da je zgodovinsko dejstvo, potrjeno in izpričano z znamenji in pričevanji, je Kristusovo vstajenje presežni dogodek, saj »kot skrivnost vere presega in prerašča zgodovino« (*Kompendij*, 128), kolikor predstavlja vstop Kristusove človeškosti v božjo slavo. Zaradi tega vstali Kristus, čeprav še vedno ima resnično fizično-telesno identiteto, ni podvržen zemeljskim fizikalnim zakonom in se jim podreja le, kolikor to želi: »Vstali Jezus je popolnoma svoboden, da se prikaže svojim učencem kakor in kjer hoče in pod različnimi podobami« (*Kompendij*, 129).

Kristusovo vstajenje je skrivnost odrešenja. Je dokaz božje dobrote in ljubezni, ki poplača ponižanje Sina in ki svojo vsemočnost uporablja zato, da človeka napolni z življenjem. Vstali Jezus v svoji človeškosti poseduje polnost božjega življenja, ki ga posreduje ljudem. »Vstali, zmagovalec nad grehom in smrtjo, [je] počelo našega opravičenja in našega vstajenja:

že sedaj nam daje milost posinovljenja, ki je stvarna deležnost pri njegovem življenju edinorojenega Sina; nato bo ob koncu časov obudil naše telo» (*Kompendij*, 131). Kristus je prvorojeni med mrtvimi in vsi bomo vstali po Njem in v Njem.

Iz vstajenja našega Gospoda lahko za nas pridobimo:

a) Živo vero: »Vžgi svojo vero. — Kristus ni nekaj, kar je minilo. Ni spomin, ki se izgubi v zgodovini. Živi! "Iesus Christus heri et hodie: ipse et in saecula!" pravi sveti Pavel — Jezus Kristus je isti včeraj in danes in na veke!«¹

b) Upanje: »Nikoli ne obupaj. Lazar je bil mrtev in je že razpadal: "Iam foetet, quatruiduanus est enim" — zaudarja, kajti že četrti dan leži, reče Marta Jezusu. Če zaslišiš božji navdih in se mu odzoveš — "Lazare, veni foras!" — Lazar, pridi ven! —, se boš povrnil v življenje.«²

c) Željo, da bi nas milost in ljubezen preoblikovali ter nas vodili do tega, da bomo živeli nadnaravno življenje, ki je Kristusovo življenje: da bi si prizadevali biti zares sveti (prim. Kol 3,1 sl.) Željo po tem, da bi se očistili naših grehov pri zakramentu pokore, ki nam daje, da vstanemo v nadnaravno življenje — če smo ga pred tem izgubili s smrtnim grehom — in da začnemo znova: *nunc coepi* (Ps 76,11)

4. KRISTUSOVO SLAVNO POVELIČANJE: "ŠEL JE V NEBESA IN SEDI NA DESNICI BOGA OČETA VSEMOGOČNEGA"

Kristusovo slavno poveličanje obsega njegov vnebohod, ki se je zgodil štirideset dni po vstajenju (prim. *Apd* 1,9-10), in njegovo ustoličenje v nebesih, da bi tudi kot človek bil deležen Očetove moči, ter da bi bil Gospod in Kralj stvarstva.

Ko v tem členu vere izpovedujemo, da Kristus »sedi na desnici Očetovi«, se ta izraz nanaša na »slavo in čast božanstva, kamor je tisti, ki je kot Božji Sin bival pred vsemi časi kot Bog in istega bistva z Očetom, sedel telesno, potem ko se je učlovečil in je njegovo telo postalo poveličano.«³

Z vnebohodom se zaključi Kristusovo poslanstvo, njegov prihod med nas v človeškem telesu, da bi izvršil odrešenje. Bilo je potrebno, da po vstajenju Kristus ostane navzoč med nami, da bi razodel svoje novo življenje in dokončal izobraževanje učencev. Toda ta navzočnost se konča na dan vnebohoda. Kljub temu pa, čeprav se Jezus vrne v nebo k Očetu, ostane med nami na različne načine, predvsem pa zakramentalno, v sveti evharistiji.

Vnebohod je znamenje novega Jezusovega položaja. Vzpne se na Očetov prestol, da bi ga bil deležen ne samo kot večni Božji Sin, ampak tudi kot pravi človek, zmagovalec nad

¹ Sv. JOŽEFMARIJA, *Pot*, 584.

² *Prav tam*, 719.

³ Sv. JANEZ DAMAŠČAN, *De fide orthodoxa*, 4, 2: PG 94, 1104; prim. *Katekizem*, 663.

grehom in smrtjo. Slava, ki jo je fizično prejel ob vstajenju, je zdaj dopolnjena z javnim ustoličenjem v nebesih, kjer je Vladar stvarstva skupaj z Očetom. Jezus prejme poklon in hvalo nebesnih prebivalcev.

Ker je Kristus prišel na svet, da bi nas odrešil greha in nas privedel do popolnega občestva z Bogom, je vnebohod začetek vstopanja človeštva v nebesa. Jezus je nadnaravna Glava ljudi, tako kot je bil to Adam na ravni narave. Glede na to, da je Glava v nebesih, imamo tudi mi, njeni udje, stvarno možnost, da to dosežemo. Še več, On je šel tja, da bi nam pripravil prostor v Očetovi hiši (prim. *Jn* 14,3). Na Očetovi desnici Jezus še naprej vrši svojo nalogo vesoljnega Srednika odrešenja. »Kristus je Gospod, ki odslej kraljuje s svojo človeško naravo v večni slavi Božjega Sina in nenehno posreduje za nas pri Očetu. Pošilja nam svojega Duha in nam daje upanje, da bomo nekoč prišli k njemu, saj nam je pripravil prostor« (*Kompendij*, 132).

Dejansko je deset dni po svojem vnebohodu Jezus učencem poslal Svetega Duha, kot jim je obljubil. Od takrat Jezus ljudem nenehno pošilja Svetega Duha, da bi jim posredoval svojo poživljajočo moč in jih po svoji Cerkvi zedinil v eno samo božje ljudstvo.

Po Gospodovem vnebohodu in prihodu Svetega Duha na binkošti je bila presveta Devica Marija vzeta v nebo z dušo in telesom, kajti primerno je bilo, da Božja Mati, ki je nosila Boga v svojem telesu, ni podvržena razpadanju v grobu, po podobnosti z njenim Sinom.⁴

Cerkev vnebovzetje Device Marije praznuje 15. avgusta. »Vnebovzetje svete Device je posebna deležnost pri vstajenju njenega Sina in anticipacija (predujem) vstajenja drugih kristijanov« (*Katekizem*, 966).

Kristusovo slavno poveličanje:

a) Nas vodi k življenju s pogledom, uprtim v nebeško slavo: *quae sursum sunt, quaerite* (*Kol* 3,1), in nas spominja, da *nimamo tu stalnega mesta* (*Heb* 13,14), ter nam daje željo po posvečevanju človeške stvarnosti;

b) Nas spodbuja, da živimo iz vere, saj vemo, da nas spremlja Jezus Kristus, ki nas pozna in ljubi iz nebes, in ki nam brez prestanka daje milost svojega Duha. Z božjo močjo moremo uresničevati apostolsko delo, ki nam ga je zaupal: privedi k Njemu vse duše (prim. *Mt* 28,19) in Ga postaviti na vrh vseh človeških dejavnosti (prim. *Jn* 12,32), da bi njegovo kraljestvo postalo resničnost (prim. *1 Kor* 15,25). Poleg tega nas On vselej spremlja z navzočnostjo v tabernaklju.

5. GOSPODOV DRUGI PRIHOD: "OD ONDOD BO PRIŠEL SODIT ŽIVE IN MRTVE"

Kristus Gospod je Kralj vesoljstva, vendar mu še niso podvržene vse stvari tega sveta (prim. *Heb* 2,7; *1 Kor* 15,28). Ljudem naklanja čas, da bi preizkusil njihovo ljubezen in njihovo

⁴ Prim. Pij XII., Konst. *Munificentissimus Deus*, 15. 8. 1950: DS 3903.

zvestobo. Ob koncu časov pa bo nastopilo njegovo dokončno zmagoslavje, ko bo Gospod prišel "z močjo in veliko slavo" (prim. Lk 21,27).

Kristus ni razodel časa njegovega drugega prihoda (prim. *Apd* 1,7), vendar nas spodbuja, naj bomo vedno čuječi in nas opozarja, da bo pred tem drugim prihodom oz. *paruzijo*, prišlo do poslednjega napada hudiča z velikimi nadlogami in drugimi znamenji (prim. *Mt* 24,20-30; *Katekizem*, 674-675).

Gospod bo tedaj prišel kot vrhovni usmiljeni Sodnik, da bi sodil žive in mrtve: to je *vesoljna sodba*, v kateri bodo skrivnosti vseh src razodete, kakor tudi obnašanje vsakega človeka do Boga in do bližnjega. Ta sodba bo potrdila razsodbo, ki jo vsakdo prejme po svoji smrti. Vsak človek bo prejel polnost življenja ali pa bo vekomaj obsojen, glede na svoja dela. Tako se bo dovršilo božje kraljestvo, kajti »Bog bo vse v vsem« (1 *Kor* 15,28).

Na poslednji sodbi bodo sveti javno prejeli zaslužen nagrado za dobro, ki so ga storili. Na ta način bo zadoščeno pravičnosti, saj so v tem življenju mnogokrat hvaljeni tisti, ki delajo slabo, in zaničevani ali pozabljeni tisti, ki delajo dobro.

Poslednja sodba nas spodbuja k spreobrnjenju: »Sporočilo o poslednji sodbi kliče k spreobrnjenju, dokler Bog ljudem še daje "čas milosti in dan rešitve" (2 *Kor* 6,2). Navdihuje nas s svetim strahom pred Bogom. Zavezuje nas, da se zavzemamo za pravico božjega kraljestva. Oznanja "blaženo upanje" (*Tit* 2,13) z ozirom na vrnitev Gospoda, ki "bo prišel, da se povelika v svojih svetih" in se izkaže čudovitega "v vseh, ki so verovali" (2 *Tes* 1,10)« (*Katekizem*, 1041).

Antonio Ducay

Osnovna literatura

Katekizem katoliške Cerkve, 638-679; 1038-1041.

Priporočeno branje

JANEZ PAVEL II., *Vstajenje Jezusa Kristusa*, kateheze: 25. 1. 1989, 1. 2. 1989, 22. 2. 1989, 1. 3. 1989, 8. 3. 1989, 15. 3. 1989.

JANEZ PAVEL II., *Vnebohod Jezusa Kristusa*, kateheze: 5. 4. 1989, 12. 4. 1989, 19. 4. 1989.

SVETI JOŽEFMARIJA, pridiga *Gospodov vnebohod*, v *Jezus prihaja mimo*, 117-126.